

Novinová zasilka - novolila Česká pošta - Odstěpný
závod Praha č.j. P
Placeno převeder
Novinová zasilka:
Adresa adresátů:

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

5/99
ročník 9

Celorepublikové setkání volynských Čechů v Šumperku, věnované 56. výročí malínské tragédie.

Pietní akt v Novém Malíně.

Dne 24. dubna 1999 se uskutečnilo velké celostátní setkání volynských Čechů v Šumperku, věnované 56. výročí zkázy Českého Malína. Účast krajanů byla překvapivě velká - sjelo se jich sem kolem 340 - i přesto, že spojení s pořadatelským městem a regionem je obtížné. Velký moderní sál byl zaplněn do posledního místečka. Již vstup do areálu byl prvním příjemným uvítacím projevem skupiny muzikantů, ladně cvičících v krokových pochodových variacích.

Oficiální uvítání všech návštěvníků zaznělo z úst Alice Bilkové, předsedkyně regionu. Dále schůzi řídil p. J. Sodomek. Za předsednický stůl zasedli hosté z CV SČVP, vedoucí činitelé obce Nový Malín a regionu Šumperk. Pak zazněla česká hymna. K hlavnímu projevu byl vyzván předseda Sdružení.

Z jeho projevu uvádíme:
Vážení přátelé, vzácní hosté, draží krajané!

Sešli jsme se dnes, abychom se na tomto celostátním krajském setkání poklonili památce malínských mučedníků. Německý zločin v Českém Malíně, spáchaný 13. července 1943 nesmí být nikdy zapomenut. Připomeňme si opět, že zde zahynulo 374 obětí - mužů, žen, starců i dětí. Jméno Českého Malína vstoupilo do povědomí především volynských Čechů.

Jakou počtu jsme malínským mučedníkům v průběhu let vzdávali?

Jaroslav Chudoba uvádí hlavní akce v časovém sledu takto:

- Již 3. dubna 1944 byl z rozkazu velitele 1. čs. brigády gen. L. Svobody pořízen zápis o vyznamnění obywatelstva, spálení a vyloupení obce Český Malín hitlerovskými zločinci a v den prvního výročí této tragédie byla na místě uspořádána trzná k uctění památky našich mučedníků za účasti zástupců 1. čs. brigády.

- Ve stejném roce byla vydána vzpomínková brožura s názvem "Nezapomeneme - pomstíme se".

- 13. července 1944 uveřejnil piatí zpravodaj "Naše vojska v SSSR" svůj vzpomínkový článek s titulkem "Malín nezhasne".

- O rok později byla vydána "Kronika Českého Malína", příslušník 1. čs. brigády, jeden z mála malínských občanů, kteří jen zářezem unikli jisté smrti v onen osudný den.

- V den třetioho výročí malínské tragédie - 13. července 1946 - byl v Zatici položen základní kámen k pomníku obětem Českého Malína, za přítomnosti ministra národní obrany.

- Ve stejný den byla obec Frankštát na Moravě, o níž se usídlili pozstalí z Českého Malína, přejmenována na Nový Malín.

- Slíb věrnosti republice, který z pověření vlády ČSR přijal dne 13. července 1947, v den čtvrtého výročí malínské tragédie min. národní obrany arm. gen. Ludvík Svoboda.

Každé další výročí malínské tragédie bylo vzpomenu pietní akcí: patřil sem především postavení důstojného pomníku obětem Českého Malína v Zatici, velké smuteční setkání u příležitosti 40. výročí zkázy Českého a Ukrajinského Malína a velké pietní shromáždění, které se konalo v Zatici 10. července 1993 u příležitosti 50. výročí zkázy Českého Malína.

Blížilo se však 55. výročí malínské tragédie. Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel se rozhodlo věnovat mu velkou pozornost. Prvním úkolem bylo postavení nového pomníku obětem malínské tragédie na hřbitově bývalého Českého Malína. Iniciátorkou a neúnávnou bojovnicí o uskutečnění tohoto záměru byla Marie Pánková. Byla proto pověřena jeho splněním. Úkol byl obtížný především po stránce finanční, ale i po stránce vlastní výstavby ve vzdálené Volyni.

První část úkolu, to jest získání dostatečně velkého finančního obnosu, byl splněn vynikajícím způsobem obětavými členy Sdružení. Byla to sbírka podobná sbírce českého národa na výstavbu Národního divadla v minulém století pod heslem "Národ sobě". V tomto případě lze říci "Volynští Češi sobě". Byl to nádherný projev vzájemné krajské solidarity, který svým způsobem překo-

nal očekávání. Byl to přesvědčivý důkaz vztahu volynských Čechů k mrtvým krajanům, malínským mučedníkům. Značnou měrou přispěla též pravoslavná církev a Čs. obec legionářská.

Druhá část úkolu, tj. výstavba nového pomníku byla po organizační, pracovní a odborné stránce na ukrajinské Volyni podstatně těžší a složitější. Navzdory různým obtížím byla rovněž, jak víte, splněna!

Mohlo být zahájeno jeho odhalení a vysvěcení. Velkým shromážděním volynských krajanů, místních obyvatel a oficiálních hostů, kladením smutečních věnců, pietními projevy a posvěcením pomníku, slavnostní panychidou, slouženou českými pravoslavnými duchovními, bylo dne 13. 7. 1998 korunováno množstvím práce a dobré vůle široké obce volynských Čechů.

Po několika dnech se konal podstatně větší, velkorysejší celorepublikový pietní akt v Zatici k tomuto výročí, jehož se zúčastili zástupci vládních orgánů, církvi a společenských organizací.

SČVP splnilo tak důstojným způsobem úkoly, které si dalo k tomuto bolestnému výročí. Dvě velké události - nový pomník a velkolepý pietní akt v Malíně a Zatici - jsou touto jednoznačným dokladem.

Za jejich přípravu, organizaci a zřízení provedení se zasloužili mnozí členové Sdružení. Avšak nejvíce, nejdéle a nejvytrvaleji působil v tomto směru Marie Pánková. Značnou měrou přispěl též stavitel O. Reichrt. Všem jim, ale zejména oběma jmenovaným, vedení Sdružení vyjadřuje velký dík a úctu za vykonanou práci, za velké krajské dílo. Děkuje též ukrajinským činitelům, přátelům a spolupracovníkům a také všem účastníkům a organizátorům pietních shromáždění.

Tím však činnost SČVP v tomto směru nekončí. Pro trvalější zachování v paměti žijících krajanů, jejich potomků a pro celou českou veřejnost bude opět vydána Kronika Českého Malína, v níž budou zachyceny události a vesměrě úsilí, vynaložené k vybudování nejen nového pomníku, ale i celého pietního areálu na českém hřbitově v Malíně.

Setkání bylo zařazeno i celorepublikové setkání v Šumperku, se zájezdem do Nového Malína a položením věnců k uctění

56. výročí malínské tragédie. Za přípravu tohoto vydaného setkání, za iniciativu a vynaloženou práci je mou ctí vyjádřit poděkování všem vedoucím regionů, kteří se na něm podíleli.

Druhým řečníkem byl Ing. J. Hoffman, člen CV SČVP. Ve svém projevu podal velmi podrobné informace o právě vydané knize "Volyňští Češi v prvním a druhém odboji", jejímž autorem je spolu s V. Šircem a J. Vaculíkem. Podrobnosti vzhledem k náplni a programu dne budou uvedeny jinde.

Pak následovaly krátké diskusní projevy z pléna. Po obědě, prováděném v jedné místnosti, velmi chutném a doplněném volyňskými koláčky, byl zahájen společenský program.

V něm vystoupil smíšený pětadvacetičlenný pěvecký sbor pravoslavné církve v Šumperku. V jeho repertoáru zazněly vesměs národní písně české, ukrajinské a polské, provedené na vysoké profesionální úrovni. Po nich následoval komorní koncert klasické hudby. Dva konzervatoristé nachdli posluchače svou hrou na lesní rohy a po nich snad ještě více jejich půvabné manželky, rovněž konzervatoristky, svým houslovým sólem s klavírním doprovodem. Mezi jednotlivými vystoupeními byly předneseny s velkým ctěním volyňské básně, především "Vesničko má na Volyni..." a "Kde domov můj".

Byl to nádherný program, podtrhující vážnost, cit a smysl celého krajského setkání.

Dalším bodem v celodenním programu byl autobusový zájezd členů SČVP ze všech zúčastněných regionů do sousedního Nového Malína. Zde delegace - předseda SČVP, členové vedle regionu Šumperk, starosta navštívené obce a velitel hasičů položili smuteční věnec u pomníku obětem Českého Malína. Poté se ujal slova starosta obce Nový Malín a přednesl projev, který po jeho obsahlost uvádíme v zkrácené formě:

*Vážené přátelé,
dovolte, abych Vás přivítal v naší obci Nový Malín u příležitosti celorepublikového setkání Čechů z Volyně a jejich přátel při příležitosti 56. výročí vypálení Českého Malína na Volyni.*

Jmenuji se Josef Minář a jsem zde třetí velitelé období starostou. Každoročně si připomínáme památku 374 obětí v Českém Malíně na Volyni. V krátkosti bych Vás seznámil s naší obcí.

Nový Malín je obec dlouhá 5 kilometrů. Leží v Šumperské kotlině pod výhledky Mance (952 m) Hrabčické vrchoviny a pod vrchem Trounsník. Vesnička protéká Malínský potok vyvěrající pod kamencem, vteče se před Šumperkem přes Temešské rybníky do řeky Desné. Katastr v současné době měří 1963 ha.

Nynější obec se před rokem 1947 jmenovala Frankštát. Byl to název přijatý z německého Frankstadt. Jméno Nový Malín bylo vybráno proto, že mezi novými osídlení po roce 1945 byl větší počet Čechů z vypáleného Českého Malína na Volyni. Přejmenování obce 13. července 1947, v den 4. výročí československé tragédie, se stalo národní slavností, již se zúčastnil jako čestný host divizní generál Jaroslav Prácheň.

V tomto termínu se zde každoročně

uskutečňují pietní vzpomínky na Československou tragédii. První vzpomínkové akce se konaly za kostelem u pomníku padlých až do doby výstavby tohoto nového pamníku v roce 1973. Od tohoto roku se účastníci scházejí zde. Mše svatá se slouží po více třikrát, potom byla pauza - přes 20 lidí. V roce 1989, začátky života volyňských Čechů v obci byly těžké, protože jich byla menšina. V současné době již rozdíl nelze poznat.

Koncem září 1945 se v obci usadili první vojáci Svolobodny zahraniční armády - vesměs volyňští Češi z vypáleného Českého Malína. V následujícím roce za nimi přijeli rodinní příslušníci i další příbuzní - přes 200 lidí. V roce 1950 žilo v Malíně jen 1478 osob a nyní má obec 2150 obyvatel. Počet obyvatel má stoupající tendenci, jsou zde vytvořeny pomníčky pro výstavbu rodinných domků - stavit se jich 70.

Období od r. 1970 do r. 1980 bylo obdobím rozvoje občanské vybavenosti, v akci Z byl postaven pavilon ZŠ, II. MŠ, smuteční stěna, památník Československých mučedníků, zdravotní středisko, obchod, restaurace "Na rybníček", hasičská garáž, poorchovné kanalizace a chodníky.

V současné době je kladen důraz na rozvoj infrastruktury. Byla zrekonstruována vodovodní síť, postaven vodojem, obec je plynofikována, má stavební povolení na výstavbu splaškové kanalizace, připravují se inženýrské sítě pro výstavbu rodinných domků. Rekonstruují se chodníky v horní části obce v délce 4 km. Na zdravotním středisku byla zřezána lékárna.

Jednotlivé obecní budovy se po přechodu na plynové vytápění zastřešují, zateplují, snaha je po co nejúčelnější využití prostoru vedoucího k úspore finančních prostředků a hospodárnosti. Jako jedna z prvních v republice je obec Nový Malín po nozém zaměření zanesena v měřítku 1:2000 do digitálních map.

Po skončení projevu předseda Sdružení poděkoval p. starostovi za přednesené slova, za výtěžné informace o Novém Malíně, ale zejména za péči o pietní areál, žulový pomník a vhodnou úpravu okolí, kterou příkladně zajišťuje místní obecní úřad a hlavně Sdružení dobrovolných hasičů pod vedením p. M. Nesrsty.

Po několika dotazech na starostu obce odjeli zpět všichni účastníci tohoto zřídleho pietního akce, vlastního vyvrcholeno celého republikového krajského setkání.

Po cestě pozorně sledovali vzhled obce. Přesvědčili se, že Nový Malín je krásnou, malebnou obcí, s novými nebo renovovanými moderními domky, kvetoucími zahradami, vydlážděnými ulicemi a chodníky, stejně jako byl Český Malín na Volyni. Touto skutečností byli všichni velmi potěšeni.

Po příjezdu do Šumperka si prohlédli nově vybudovaný a vysvěcený pravoslavný chrám Páně. Obdivovali jeho zevní vzhled, především však jeho vnitřní moderní vybavení s použitými ikonostasem a neobvykle velkým překrásným kruhovým svícem. Členka vedle regionu Vlastislava Soukupová podala přítomným zasvěcený výklad celé stavbě a velkým úsilím ji její provedení. Stalo se tak především díky fectkým pod-

nikatelům a štědrým sponzorům (podrobnosti budou publikovány jinde).

Pak se účastníci zájezdu vrátili do jedné místnosti a zapojili se do společenského programu. Ten trval přibližně do 20 hodin.

Na závěr předseda SČVP poděkoval organizátorům celostátního setkání za jejich vynaložené úsilí, zajištění důstojného průběhu pietního aktu k výše uvedenému výročí a k vymykajícímu splnění úlohy hostitelů. Potvrdili tak, že patří k předním regionům celého našeho Sdružení.

V. Dufek

K významným výročím

V letošním roce uplyne 85 let od vzniku České republiky - po třísetleté porobě - zárodku branné moci budoucí Československé republiky. Volyňští Češi se na jejím vzniku podíleli nezanedbatelnou měrou. Kromě toho letos uplyne 55 let od doby spontánního nástupu volyňských mužů a žen do československých vojenských jednotek v SSSR.

Autoři - Ing. Jiří Hoffman, Ing. Václav Širc a doc. PhDr. Jaroslav Vaculík, CSC., předkládají k této významným výročí, a to nejen volyňské veřejnosti, knihy Volyňští Češi v prvním a druhém odboji. Věnovali jí, jak v předci píší, *Památce našich dědů, otců, spoluobčanů a těm, kteří zahynuli na frontách i v zemi.*

Hlavním důvodem vzniku knihy bylo to, že oficiální vojenská historiografie se podílem volyňských Čechů na obou odbojích nezabývala, což způsobovalo nejasnosti a zavádělo přičiny k různým nedorozuměním. Nepovšimnutou zůstávala i skutečnost, že volyňští Češi byli nepočetnější vojenskou složkou našeho druhého odboje. Snahou autorů bylo podat fakta a vzájemně dokumenty nebo jinými věrohodnými informacemi o rozsahu účasti a obtížech volyňských Čechů v obou odbojích.

První skromnou verzí tvoří J. Hoffman od roku 1992 a představují ji na II. konferenci SČVP v roce 1994. V průběhu dalších let se autorům a také díky záníceným pomocníkům podařilo knihu podstatně rozšířit a obsahově zkvalitnit. Kniha je rozdělena do dvou částí: Protirakouský odboj, Protinacistický odboj. Každá z těchto částí je uvedena zasvěcenou zobečující studií Jaroslava Vaculíka, kterou je účast volyňských Čechů v odboji zasazena do širšího historického rámcu.

Páté knihy jsou jmeně seznamy s dostupnými základními osobními údaji. Seznamů je celkem 13 a obsahují kolem 4700 jmen. Téměř za každým seznamem následují vzpomínky zúčastněných, kteří čtenářů přibližují lidské osudy a ozvižijí strouhá data. Celkem je v knize od 50 příspívatelů více než 60 takových vzpomínek. Redakční text, vložený ve vhodných místech, uvádí do problematiky a také zobečující údaje, např. procenta branž z celkové počtu volyňské menšiny, procenta zahynulých z celkové počtu zařazených do vojenských jednotek apod.

V části o prvním odboji je seznam volyňských legionářů s vyznačením dat nástupu starodružníků do České družiny (od 21. 8. do 30. 11. 1914) a datum jejich odchodu z legii. Dále následují medailonky významných činitelů odboje (V. Vondrák, V. Svibovský, V. Gírsa) a několika legionářů.

Část o druhém odboji je rozsáhlejší.

V první kapitole jsou uváděny dosud nezveřejněné údaje o legální odbojové organizaci Blaník včetně mapy zobrazující organizační strukturu a rozmištnění buněk (ve 142 obcích) Blaníku. Vytvořili jí v červnu-červenci 1903 J. V. Rejzek.

V druhé kapitole jsou seznamy volyňských Čechů, kteří byli zařazeni do vojenských jednotek ve Velké Británii, dále

žen a dívek, kteří dobrovolně vstoupili do čs. jednotek v SSSR. Dominantnou kapitolou je počet mužů a žen, kteří se přihlásili a kteří byli zařazeni do čs. vojenských jednotek v SSSR, zjištěný podrobně doloženým studiem odvodních protokolů.

Ve třetí kapitole jsou seznamy obětí bojů v armádě Republiky polské, v Rudé armádě a v partyzánských oddílech sovětských a polských. Nejrozsáhlejší je seznam obětí v čs. jednotkách v SSSR.

Ve čtvrté kapitole jsou seznamy obětí perzekuce nacistické (včetně Českého Malína, Měčiny-Sergejevky a Svatec), díle perzekuce banderovské a obětí při přechodu fronty a v důsledku jiných válečných událostí.

Pátá kapitola je věnována účasti volyňských Čechů při záchraně pronásledovaných nacisticky okupanty a banderovci. Jde o záchranu sovětských zajatců a Židů. Třetíštim jsou základní informace o zachráněných Židech a jejich záchraně (kolem 140 záchraně-ných v téměř 60 českých volyňských rodinách), sestavená na základě svědectví zachráněných i záchranců a částečně také na základě údajů z kronik obcí.

Kniha byla od začátku koncipována tak, aby posloužila jako historický dokument odborníků, kteří se budou zabývat volyňskou tematikou, ale zároveň aby byla přístupná pro paměťky a jejich potomky. Vytváří za spolupráce s Historickým ústavem Armády České republiky, Lektory jsou doc. PhDr. Karel Pichlík (vyznamenán prezidentem ČR v roce 1998 za historická bádání o prvního odboji) a PhDr. Petr Hofman, oba z této ústavu. Kromě toho maketu a rukopis posuzovalo kolem deseti krajanů.

Kniha je vkusně vyzdobena ilustracemi Miluše Dědkové-Průšové z Litoměřic a Aleny Janouškové-Suchoparové z Roudnice. Je v měkké vazbě, má 320 stran formátu A5, obsahuje 13 protokeseb a 2 barevné mapy. Resumě je v ukrajinské a angličtině.

Knihu vydal Svaz českých bojovníků za svobodu za soukromé finanční prostředky na neziskovém základě.

Vydavatel pověřil výhradní distribucí Ing. Jiřího Hofmana, Praha 4, Louňských 8, tel. 02/42 65 44, a nájezde knihu objednávat formou "do domie". Pro úsporu poštovního se doporučuje objednávat větší množství, na něž distributor poskytuje rabat. Prodejní cena je 110 Kč. Poštovné hradí objednatel. *Autoři*

PODĚKOVÁNÍ

Je nutno uvítat výše uvedenou, dlouho očekávanou publikaci a výrazně podtrhnout její význam. Patří k důležitým doplňkům Dějin volyňských Čechů jak i tak II. dílu.

Nejvíce si všiml vyhlášených jmen v zapadlých archívech. Byla to velká, dlouhá, mtravěná práce a vynaloženo velké úsilí. Vznikly tak početné seznamy našich otců v bojích I. ale i 2. světové války a našich spoluobčanů, kteří působili na všech frontách a v různých armádách 2. světové války. Mnozí z nich položili zimo na oltář vlasti své životy.

Autoři tím dílem vzdali hold a postavili jim tím krásný, trvalý pomník.

Děkuji jim svým, a myslím, je i jménem všech volyňských Čechů, za toto zdárné dílo.

Prof. MUDr. Vladimír Dufek, CSc.,
předseda CV SCVP

Český Malín - rok 1943

S blížícím se výročí tragické události v Českém Malíně se nám neustále vrací vzpomínky na ty, které jsme znali a kteří byli, bohužel, v roce 1943 zákeřně zavražděni.

Moji rodiče se osobně našli a občas se setkali s rodinou pana Martinovského. Jakmile pan Martinovský zavítal do Lucka, kde jsme bydleli, vždycky nás navštívil. Stalo se tak i v uvedený rok - asi 14 dnů před tragickou

událostí, kdy byl u nás s manželkou a dcerou. Do dnešních dnů si s napsou přesností vzpomínám zejména na paní Martinovskou a její dceru, jak sedly v pokoji u okna. Tato vzpomínka je pro mne proto tak živa, protože se mi jako dospívajícímu sedmáctiletému chlapci dcera pana Martinovského velmi líbila. Za 14 dnů po návštěvě jsme se dověděli o tragédii v Českém Malíně. Rodiče i já jsme byli otřesení. Pan Martinovský a jeho syn se zachránili při transportu dobytka z obce, paní Martinovská a dcera zahynuly za nepředstavitelného utrpení.

Touto zdánlivě malou, ale drastickou vzpomínkou jsme chtěl vyjádřit rodině Martinovských a všem malinským občanům nejbližší úctou. Věřím, že mohu dát slib za všechny Volyňáky, že na ně budeme vzpomínat po celý život.

Ing. Zdeněk Damašek,
Jasná II č. 9, 147 00 Praha 4-Branká

ZPRÁVY Z REGIONŮ

Region Brno

Dne 17. dubna 1999 ve 13.00 hod. se ve Vojenské akademii v Šumavské ulici č. 4 konalo slavnostní setkání volyňských Čechů a jejich přátel.

Štůže se konala u příležitosti slavnostního zahájení prodeje II. dílu "Dějin volyňských Čechů".

Slavnostní setkání zahájil ved. regionu bratr Kučera uvitáním všech přítomných a hlavně vzácných návštěv - Jaroslava Vaculíka, autora Dějin volyňských Čechů, zástupce CV pana Ing. Hofmana, paní Malinské a vedoucího výskvovského regionu pana Pěničky.

Minutou ticha byla uctěna památka na zemřelého a zakládajícího člena Sdružení ČV pana Hírského.

Bylo přítomno ke křtění II. dílu "Dějin volyňských Čechů" a knihy "Volyňští Češi v prvním a druhém, odboji". Komitovů obou knih se stala paní Nečasová a kmotrem pan Jan Níče.

Dále promluvíli autoři obou knih - Jaroslav Vaculík a Jiří Hofman - o tom, jak uvedené knihy postupně přicházely na svět. Třetí díl Dějin bude napsán asi v r. 2000.

Paní Malinská pohovořila o dostiobici a expedici Zpravodaje.

S činností výskvovského regionu přítomně seznámil pan Pěnička.

Po diskusi a vyčerpání programu se přítomní vzájemně bavili a k poslechu jim přítom hrál pan Kučera - harmonikář - české a moravské písně. *Josef Vitoch, středoškolský učitel*

Region Šumperk

Vážený krajané, přátelé,

jak všichni víte, měl jsem 24. 4. v Šumperku jako státní setkání krajanů. Sešlo se to 324 lidí, z čehož jsme měli velkou radost. Chtěla bych touto cestou poděkovat za milou návštěvu krajanům: Profesoru Vladimíru Dufkovi a jeho paní, Ing. Jiřímu Hofmanovi, Ing. Vladimíru Frasovi, za jejich pěkné projevy. Děkuji všem, kteří k nám do Šumperka přijeli, a kteří někdy všechno na jedničku, ať nám láskavě promínou. *Jestě jednou mě děkuji Alice Bítkové*

Region Brno

Vedoucí regionu Brno žádá členy, kteří ještě nemají zaplacený členský příspěvek na rok 1999, aby urychleně zaplatili. Jinak budou vyškrtnuti z adresáře Zpravodaje. K této zprávě se připojuje i hospodářka.

Týká se to všech členů Sdružení, kteří neplatí členské příspěvky!

Region Praha

VZVA

Vážený volyňský krajané,

shromáždíme informace o významných nebo zajímavých lidech, kteří působili v Kupivové v souvislosti s tím prosíme ty z vás, kteří máte nějaké informace o učitelích Albovi a o jeho

působení na Volyni, abyste nám je sdělili. Víme, že působí kromě Kupivóva také v Českém Malíně, ale rádi bychom se dověděli o jeho dalších působících a o jeho životním osudu vůbec. Pokud jste byli zájky pana učitele Albla nebo s ním přišli jakkoli do styku, napište o tom, prosím, do Zpravodaje. Uvítáme i sebestručnými informacemi, vzpomínkou apod. Za jakoukoli informaci předem děkuje

Miloslava Záková

ROK 1919 NA VOLYNI

Byl to rok neustálých bojů a šarvatek. Kozači atamana Semena Petluru se bili s Poláky a bolševiky, bolševíci s Poláky a do těchto bojů pak zasahovali navíc různí Machnovci, loupeživé bandy, které nejen omloují, ale také vrazily pokojné obyvatelstvo. V tomto chaosu neustálých šarvatek a zbytečného prolévání krve žili naši dědové a otčové, naše babičky a mámy. Žili v době, kdy lidský život na Volyni nestál za zlámanou grešlí...

Proto také ve většině českých vesnic na Volyni zkrudly oddíly seobebrany, které chránily svá obydlí, své obyvatelstvo a občas - preventivně - procesovaly okolní lesy a vyháněly z nich nezvané hosty. Stalo se tak, někdy v květnu r. 1919 i v Mirohošti, kde velitelem české seobebrany byl bývalý voják-krajan Vyletěl. (Křestní jméno se mi nepodařilo zjistit).

Při procesování okolních lesů totiž narazila mirohošťská hlička v hubokém lesním úvozu na zajímavou skupinku neznaných volyňských. Tvořili ji několik kozáků, krázný, zřejmě joksí šlechtický kočár zapřažený do krázného páru koní. V kočáře se povaloval po zuby ozbrojený muž. Na první pohled bylo zřejmé, že to byl velitel. Mohutný, okovaně skříň v kočáře, byl a jak se později ukázalo, naplněná různými bankovkami a značným počtem carských mincí.

Slovo dalo slovo a vecklu uzavřený kóci s velitelem se přiznali, kdo jsou velitelem byl sám ataman petlurjovských vojáků Oskilko, kázal byli jeho ochrankou a zároveň hlídali velící poklad. Oskilko přiznal, že se ve zlém rozešel se svým nadřízeným atamanem S. Petlurou a když ten odjel kamsi na kontrolu ke svým oddílům, Oskilko, který byl toho času v Rovně, stálž v obranných linií, které držel proti Polákům a bolševikům kozácká vojska, zatkl v Rovně část členů prozatímni Ukrajinské národní rady a prohlásil se za diktátora a jediného vládce Ukrajiny. A nařídil ihned útok na Zdoblůvce.

Když se ataman Petlura doslechl o zradě Oskilka, shromáždil zbytek svých rozříštěných vojáků a v řadách oskilkovce nechal rozšířit letáky odsuzující Oskilkovu zradu. Většina kozáků uvěřila a vrátila se k Petlurovi a Oskilkovo musel rychle uprchat z Rovně. S náklada kozáků se pak ukryl v lesích kolem Mirohošti. Při útěku z Rovně zapomněl sebrat s sebou vojenskou pokladnu atamana Petluru s velkým množstvím různých bankovek a zlatých mincí.

Mirohošťští krajané byli dojatí osudem atamana Oskilky a jeho družů, pozvali je do vesnice, kde jim nabídli tolik potřebný odopecnek a ochranu.

Jak dlouho využíval Oskilko pohostinnost Mirohošťské se mi nepodařilo zjistit. Došlo však k jiné zajímavé události. Oskilko se oženil se sestrou velitele české seobebrany Vyletělá!

Válka na Volyni pokračovala. Petlura byl nucen zachránit se před útočícími bolševiky kdesi v Polsku a polská vojska zatklá Oskilka. Dlouho však ve zemou v Rovně, kde vytvořil jakýsi malý ukrajinský štáb a začal vydávat vlastní noviny tzv.zevni Dzvini (Zvon). Kolik čísel vyšlo a jak byla v té chaotické době distribuována, nevíme. Víme jen, že ještě v roce 1919 byl ataman Oskilko ve večerních hodinách zastřelen přes nezastřené okno

neznaným útočníkem.

Tuto zajímavou historii, která se před lety udála na Volyni, a naši dědové a otcovci si ji vyprávěli po celé desetiletí, než byla nahrazena jinými a novými událostmi, zaznamenal ve svých pamětech, nazvaných "Zrujnovane hrajzo" ("Zničené hračky") polského vojáka, nyní profesor na jedné univerzitě v USA Jurij Šumský, jeho otec byl popem v Mirohošti. Rukojit těchto pamětí má na 2000 stran a má vzejít v Dubně v nejlépejší období - k roku 2000, kdy Dubno vzpomene a oslaví 900 let svého trvání. *Rostislav Hlaváček*

Vzpomínka na 15. březen 1939 na Volyni.

Býlo mi 10 let a byl jsem u dědy Protkopkého v Lucce. V polských novinách bylo napsáno, že německá vojska okupují Československou republiku bez boje. "To my, Poláci, kdyby nás Němci napadli, nedáme ani guzik (knoflík)! Netrvalo dlouho, a německá vojska napadla Polsko. Říkali jsme "Dali jste celý kabát", protože po třech týdnech Polsko padlo. Města byla rozbombardována a byly obrovské ztráty na životech. Když byla v Polsku mobilizace, muži z Lipin narukovali do Kivercu. Po německém bombardování můj otec, Jaroslav Košťál s dalšími vojáky utíká do lesa, padli na kolena a modlili se. V nejhorších chvílích každý vzpomene na Boha. Za pár dní se dostali do Sovětského zajetí. Nahnali je do stodol a stráž je hlídaly i v noci. Ale otcí a ostatním se přece jen podařilo uprchnout domů.

Největší to do doplatil můj strýc Václav Jarolomek. Ten narukoval k Varšavě a dostal se do německého zajetí. Pracoval spolu s polskými zajatci u německých seláků. Celou válku nepsal psát domů dopisy, jeho žena Marie si myslela, že zahynul. Setkali se teprve po skončení války v Žatci. Dostali domek ve Francouzské ulici a zařídili si řeznictví. Jejich životní příběh měl tedy šťastný konec.

Josef Košťál

NAŠÍ JUBILANTI

Region Chomutov

14. dubna 99 se dožil životního jubilea 90 let p. Antonie Rampasová z Zdobulovna na Volyni, bytem v Drouzkovcích u Chomutova. Hodně zdraví a spokojenosti do dalších let jménem rodiny přeje syn

Ing. Miroslav Rampas

S přáním všeho nejlepšího za Reg. Chomutov se připojuje *Jiřina Kačerová a A. Hloušek*

Hlubočany

24. 4. 99 oslavili manželé Olga a Václav Kočinovi, rodilí z Hrušvic, 60 let společné cesty životem. Pan Václav bojoval ve 2. světové válce. Paní Olga, dobrá žena a matka se starala v té době o rodinu. Když se pak usídlili v Hlubočanech, společně vychovávali děti, které jsou jim podle volyňských zvyklostí dnes oporou ve stáří.

Zdraví a pohodu přeje

Jos. a Ludmila Bačovských z Martinovky

Všem jubilantům patří i blahopřání redakce a výboru SČVP.

NAŠE ŘADY OPUSTILI...

Region Olomouc

Dne 28. dubna opustil naše řady ve věku 76 let náš kamarád a spolojobužník, příslušník zahr. armády v SSSR Vladimír Fibrant z Jablonova, člen Svazu přátel Volyně.

Upřímnou soustrast za region vyslovuje

V. Tengler

24. února zemřel p. Jaroslav Níče z Hlinska, bytem v Praze. Byl to výborný organizátor a kamarád. Hlubokou účast za region

Olomouc-Sternberk Viktor Ráža

Region Sumpker

Se smutkem oznamujeme, že 7. března 99 zemřel krajan, rodák z Českého Mělna, bytem Nový Malín, pan Jaroslav Dědek, nar. 6. 10. 1910. Prosim, vzpomínejte s námi.

Za region Alice Bílková

Region Brno

Nekrológ

Dne 1. 3. 99 zemřel po krátké těžké nemoci ve znemožnění nemocnic pan Alexandr Kačer, člen České ochr. legionářské a Českého svazu bojovníků za svobodu.

Narodil se 8. 10. 1921 v Rakovské okr. Dubno jako volyňský Čech na polekém Volyni v rodině učitele - byl nejmladší ze 4 dětí.

17. 3. 44 narukoval do české armády a bojoval jako příslušník jezdecké eskadrony 1. čs. brigády pod velením Ludvíka Svobody. V říjnu 1944 byl vážně raněn u Nižního Komárnu a více než 1/2 roku strávil postupně v nemocnicích v Krosně, Sanoku a v Baku. Léčení ukončeno 19. 3. 1945, ale stal se válečným invalidou.

20. 12. 45 přišel do Čech - do země svých předků, a usadil se v Honezovicích u Plzně. Zde soukromě hospodařil a v r. 1950 se oženil. V r. 58 byl násilně vysídlen, majetek mu byl zabaven a proto se odstěhoval i s manželkou k rodičům do Štítar a v násled. roce do nového bydliště v Sumně. Zde se jim narodila dcera. Ji. Kačerová zemřela v r. 1997, její manžel byl za své válečné zásluhy vyznamenán mnoha vojenskými i státními vyznamenáními. Obdržel například:

Čs. vojenskou pamětní medaili 15. 10. 1944

Odznam invalidů (udělen MNO gen. L. Svoboda 1. 12. 45)

Československý válečný kříž 1939 (udělen prezidentem ČSR 2. 2. 1946)

Za účast ve Velké vlastenecké válce (udělena vládou SSSR v r. 1947)

Polský válečný kříž (udělen polským prezidentem 6. prosince 1948)

Dukelskou pamětní medaili (udělena prezidentem ČSR 6. 10. 1959)

Pamětní medaili k 20. výročí osvobození ČSR (udělena prezidentem ČR 9. 5. 1995)

Jubilejní Pamětní medaile 50 let vítězství ve Velké vlastenecké válce (uděleno prezidentem ruské federace 22. 5. 1995)

Medaile Žukova (udělena prezidentem ruské federace 19. 10. 1996) a dále čestné odznaky a pamětní listy SPB a ČSPB.

Čest jeho památce!

Zprudu podal jeho synovec Jiří Bureš.

Za region projevuje účast J. Kučera

K projevům účasti se připojuje redakce i výbor SČVP.

DARY došlé na konto SDRUŽENÍ květen 1999

Viktor Ráža, Babice - 100 Kč. Ana Englická, Horní Tařovice - 200 Kč.

Region Chomutov: Helena Zárbybnická, Chomutov - 300 Kč, Miroslav Rampas, Chomutov - 500 Kč.

Region Brno:

Na slavnostním setkání v Brně 17. 4. 1999 byla předána hospodářské částka 2630 Kč jako dar na konto Sdružení (dále jmenovitě): Slavomír Sacharčuk - 100 Kč, Olga Vrbová - 50 Kč, Antonín Bohatý - 700 Kč, Alžběta Bezděková - 100 Kč, Jiří Hájek - 100 Kč, pí Hrušková - 100 Kč, p. Tomeš - 50 Kč, Anna Hrybantová - 100 Kč, p. Štejnár - 200 Kč, Milada Kroupová - 50 Kč, Věra Kořínková - 30 Kč, Olga Hajná - 50 Kč, pí Jajtnerová - 50 Kč, p. Kučera - 100 Kč, pí Šnajdřová - 50 Kč, Nataša Klučáková - 50 Kč, Ing. Alex Zaslavský - 100 Kč, Vladimír Jiránek - 100 Kč, Jaromíra a Jan Níče - 500 Kč, Milada Krauzlová - 50 Kč.

Region Praha: Irena Zatořkaňuková - 100 Kč, Václav Vítek - 100 Kč. Noví členové regionu Praha Eva a Václav Ledvinovi z Wiesenthalu SRN věnovali 200 DEM. Po výměně bude uhráno členský příspěvek a zbytek přijde na konto Sdružení.

Severomoravský region:

Ing. Jaroslav Holy - 100 Kč, rodina Seitlova - 50 Kč, Antonie Kraciová - 100 Kč, rodina Kočinova - 100 Kč, rodina Křesinová - 100 Kč, Vladimír Kendík - 50 Kč, rodina Baborova - 100 Kč, Antonie Pňhlyšková - 100 Kč. Tito všichni z Nového Jičína.

Stanislav Kabát, Příbor - 130 Kč.

Všem dárcům ze srdce děkujeme! Chceme připomenout, že hlavně jejich zasluhou vychází pravidelně Zpravodaj a můžeme ho rozestlat členům.

DARY pro severomoravský region

Pi Honěková Antonie z Armutovic - 100 Kč, p. Lhoták Vladislav z Příbora - 100 Kč a p. Vendolický Stanislav z Brantice - 100 Kč a Josef Košťál - 100 Kč.

Z celého srdce dárcům děkujeme!

DARY pro region Karlovy Vary

Piř Fedor z Lokte - 170 Kč, Vrbata Ferdinand z NSR - 300 Kč.

Za region děkuje a všechno dobré přeje

Věra Pelcová

Důležité upozornění! Jelikož se mnozí dotazy dárců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. Číslo konta: 7054454-018/0800, Čs. spořitelna a.s. - Melantrichova 5, Praha 1. Dary můžete poslat i na adresu hospodářský Sdružení: Marie Nečasová, Svinčnická 509, 181 00 Praha 8. Prosimě čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejňování dárů - dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!!! Krajane! Neposlejte v žádném případě penězů dary na adresu redaktoři! Díky za pochopení.

Založitelé týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: prof. MUDr. Vladimír Dufek, Na Hřebenkách 20, 150 00 Praha 5

Tiráž Zpravodaj - Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň článků odpovídají jejich autoři. Vychází jako občanský. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou novými, nevýžádné rukopisy se nepřijímají. Příspěvky zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová Slapská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povoleno Česká pošta, s.p., odštěpným závodem Praha č.j. nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo 25. 4. 1999

Tiskne NEOSSET Praha 2, Neklanova 17.